

ДО ПИТАННЯ ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «ВНУТРІШНІЙ АУДИТ»

В сучасних умовах внутрішній аудит дозволяє вирішувати багато завдань не лише щодо контролю за правильністю ведення бухгалтерського обліку та складанням бухгалтерської звітності, а й щодо організації та підвищення ефективності управління бізнес-структурами. Внутрішній аудит допомагає реалізувати різні контрольні заходи, проводити оперативний аналіз фінансового стану, а також вчасно виявити та розробити варіанти зміни господарської політики підприємства та комплексу управлінських рішень.

Для окреслення проблемних питань організації та методики внутрішнього аудиту необхідно, в першу чергу, розкрити сутність поняття «внутрішній аудит».

В ході огляду літературних джерел дійшли висновку, що існує досить багато підходів до трактування внутрішнього аудиту, зокрема як: внутрішньогосподарського контролю; діяльності; незалежної оцінки; перевірки; підтвердження; системи контролю; форми внутрішнього контролю; функції; елементу системи внутрішнього контролю; складової загального аудиту. На нашу думку, всі ці визначення мають право на існування, хоча вони і не позбавлені недоліків.

В результаті здійсненого аналізу підходів до трактування вказаного поняття в науковій та навчальній літературі нами виявлено такі проблемні питання:

- 1) ототожнення понять «внутрішній аудит» та «внутрішній контроль»;
- 2) неоднозначність їх трактування;
- 3) неповнота їх визначення.

Розкриваючи перше та друге проблемне питання, слід наголосити на перетині їх між собою в частині можливості використання деяких зазначених визначень і для внутрішнього контролю. Переважно дослідники визначають внутрішній аудит як незалежну діяльність із перевірки всередині підприємства, проте такий підхід характеризує і визначення внутрішнього контролю, оскільки при останньому також здійснюються перевірки. Ми вважаємо, що даний підхід має право на існування, проте його слід обґрунтувати, підкріпивши визначенням суб'єкта і об'єкта внутрішнього аудиту.

Якщо говорити про нормативне регулювання внутрішнього аудиту, то на відміну від зовнішнього аудиту діяльність внутрішнього аудиту на рівні закону не регламентована. В Законі України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 р. № 2258-VIII це питання не урегульоване. Проте, деякі документи певним чином зачіпають питання внутрішнього аудиту. Зокрема, МСА 610 «Розгляд роботи внутрішнього аудиту» встановлює положення і надає рекомендації зовнішнім аудиторам при розгляді роботи внутрішнього аудиту, і разом з тим, жодним чином не регламентує процедури внутрішнього аудиту.

Сутність внутрішнього аудиту представлено на рис. 1.

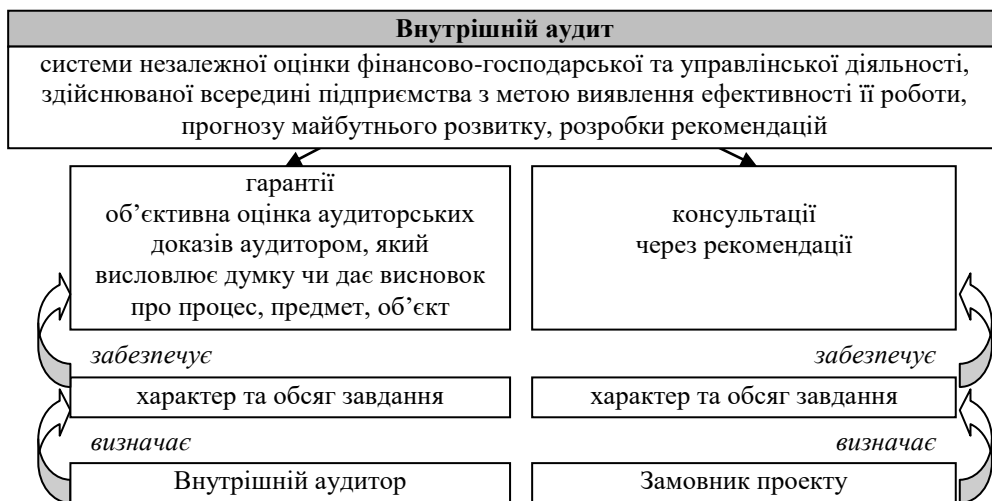

Рис. 1. Сутність внутрішнього аудиту

Отже, внутрішній аудит – це постійний, спрямований на майбутнє процес, завдання якого – сприяти керівництву підприємства в досягненні поставлених цілей найбільш ефективним чином. Його стратегічна спрямованість повинна бути адекватною цільовим налаштуванням цієї системи.